

Asia: VN/9898/2021-75

Ehdotukset SUP-direktiivin täytäntöönpanoon liittyviksi asetuksiksi sekä uudeksi keräyspaperia koskevaksi asetukseksi

Lausunnonantajan lausunto

Valtioneuvoston asetus eräistä muovituotteista

-

Valtioneuvoston asetus muovia sisältävistä kalastusvälineistä

Euroopan parlamentti ja neuvosto teki nk. SUP-direktiivin (EU)2019/904(myöhemmin direktiivi), jossa muovia sisältävät kalastusvälineet määritettiin kertakäyttömuoveiksi. DIREKTIIVI KOSKEE VAIN MERIALUEITA.

Passiivisten seisovien pyydysten esimerkiksi rysien käyttöikä on huollettuna keskimäärin 10–20 ja joskus jopa 30 vuotta. Vesiviljelyverkot 5–15 vuotta riippuen olosuhteista. Kalaverkkojen 1–5 vuotta. Aika outoja kertakäyttömuoveja.

Tutkitusti Suomessa merestä ei ole juurikaan löytynyt sinne jätettyjä haamuverkkoja, sekä rantarostista vain 0,3 % kalastusvälineisiin viittaavia muoveja kuten siimaa ja köysiä (jotka voivat olla myös veneilystä). Nämä asiat huomioiden seisovien passiivisten pyydysten laittaminen direktiiviin ympäristölle haitallisiksi kertakäyttömuoveiksi on itseasiassa todella hölmöä. Vesiviljelyn ja seisovien pyydysten osalta hölmöä direktiiviä ei tulisi kansallisella tasolla tehdä vielä hölmömmäksi laajentamalla koskemaan myös järviä. Direktiivillä ei ole mitään vaikutusta rantarostan määrään ja tuntuu että tuon 0,3 %? vähentämiseksi on tuhottava koko pyydysala. Alan liikevaihto on pieni (yritysten välinen kauppa, vienti ja jälleenmyynti on poistettu) niin arvioisin verkkojen osalta maksimissaan 2,5 miljoonaa, sekä muut yhteensä korkeintaan saman verran. Jotta ala pystyisi jatkamaan olisi pyrittävä täyttämään tuo direktiivi seisovien pyydysten ja vesiviljelyn osalta vain niin miniminä kuin mahdollista sekä koskemaan vain merialueita direktiivin hengen mukaisesti ja sielläkin vain kohdistetusti siten, että saadaan mahdollisimman kustannustehokkaasti direktiivi täytettyä. Hölmöä on asetuksessa myös se, miten kierrätys on toteutettava, kun on paljon tehokkaampia ja tuloksellisempia tapoja. Vaatimus järivialueiden ja merialueiden samankaltaisesta kohtelusta on absurdi, koska erilliskerättävien alueiden pinta-ala kasvaa rajusti ja suhteessa kustannukset kasvavat suhteettomasti verrattuna pelkkään merenranta”viivaan” niin en usko järvikalastajien vaativan

mukaan kierrätykseen, jos merialueelta kerätyn hinnaksi muodostuisi esimerkiksi 2% ja kokomaasta 10% lisää hintaan. Uskoisin kaikkien olevan tyytyväisiä pienimpään direktiivin täyttävään kierrätysmaksuun, vaikka ei palvelua saisikaan. Toisaalta merikalastajalta ei myöskään tule vaatia korkeampaa kierrätysmaksua jotta myös järviolueet kerättäisiin, koska direktiivi ei järviltä keräystä vaadi. Lisäksi muiden jäsenvaltioiden etäkauppamyyjät saavat kohtuutonta etua myydessään vähittäistuotteita ei arvolisävelvollisille loppukäyttäjille pienemmällä kierrätysmaksulla.

Valmistelussa esitetty kustannustaso on erheellinen matemaattisesti, jos esitetään hintaa kerättyä km kohden. Pätee vain jatkokäsittelypaikan läheisyydessä ja jollakin etäisyydellä. Etäisyyden ja pinta-alan kasvaessa hinta kasvaa potentiaalisesti.

Direktiivi pyrkii kohti parempia tuotteita. Tässäkin asiassa direktiivi on tosi hölmö, kun kierrätys tulee kalliimmaksi laadukkaammalla pitkäikäisemmällä tuotteella, koska ainakin pyydyksissä paino korreloi suoraan käyttöiästä ja laadukkuudesta. Jätteet lasketaan tonneissa, kuten myös tuonti ja valmistus jne. Mitä kevyemmän ja huonomman tuotteen tuotat niin voit suhteessa myydä vielä edullisemmin, kun on kevyempi kierrätyksen osuus verrattuna laadukkaampaan.

Varsinkin Suomessa suurin ympäristöongelma kalastusalalla, jota voidaan verrata kertakäyttölusikoihin tai lähinnä tupakantumppeihin luontoon jäämisen osalta, on mm. polyvinyylikloridista (PVC) tai vastaavasta pehmomuovista valmistetut uistimet ja jiggit. Pahimmiltaan ahvenia perattaessa on joka kolmannen vatsasta löytynyt ko. muovia helposti rikkoontuvasta vieheestä. Kalojen vatsaissa ja vesistöissä jauhautuu mikromuoveiksi. Tähänkään tämä hölmö direktiivi ei auta. Kyse ei ole kiloista vaan tonneista. Valitettavasti direktiivi ei huomioitua ongelmaa vaan vain rantaroskat. Asiaa ei ole tutkittu tarkemmin mutta tuntuisi noin karkeasti ottaen, että pyydyskalastus meren tilan kannalta Suomessa on pyydyskalastus se pienempi paha (vesistöön jäävä muovimäärä, hoitokalastus /rehevöityminen jne.).

Seisovista pyydyksistä syntyvään muovijätteen määrään pystytään vaikuttamaan veneilijöiden paremmalla koulutuksella, pyydysten oikealla merkinnällä, veneilijöiden, heittouistelijoiden ja uistelijoiden tulisi kunnioittaa oikein merkittyjä seisovia pyydyksiä. Hylkeiden määrän rajoittaminen, koska pelkkä hylkeenkestävät pyydykset eivät ole kaikkien ulottuvilla oleva tapa estää pyydysvahinkoja.

Historiallinen jäte huomioitava asetuksessa. Pyydysten pitkäikäisyys ja kalastuksen muuttuminen on aiheuttanut historiallista jätettä. Esimerkiksi hylkeiden määrän voimakas kasvu on estänyt joidenkin pyydystyyppien käyttämisen tai kalastus on siirtynyt suurempiin yksiköihin, niin pyydykset on varastoitu vuosikymmeniksi odottamaan parempia aikoja. Uuden mahdollisen tuottajajärjestön on saatava aloittaa ilman suurta kustannustaakkaa. Tässä asetusehdotuksessa ei sitä ole huomioitu. Siirtymäajan tulisi olla huomattavasti asetuksen aikoja pidempi ja ympäristökeskusten hoidettavana esimerkiksi 5-7 vuotta. Laissa oltava myös ympäristökeskusten vastuulla oleva historiallinen jäte.

4 §. Kalastusvälinejätteiden vastaanoton järjestäminen

Perustelumuiotiossa on todettu, että vesiviljelyvälineiden keräys voidaan järjestää esimerkiksi yritysten välisenä maksuttomana palautuksena. Kuten vesiviljelyvälineitä korjataan myös trooleja ja rysä, materiaalia kierrätetään käyttäjän toimesta sekä toimitetaan valmistajalle/maahantuojalle korjattuun tai uuteen tuotteeseen. Jätteiden määrä on olematon huomioituna käyttöaika. Troolit, rysät ja vesiviljelyvälineiden tulee rinnastaa tältä osin toisiinsa.

Kalastusköydet tulisi poistaa listalta, koska tuottaja ei todellakaan läheskään aina tiedä köyden käyttötarkoitusta. Valtaosa köysistä menee rautakauppatavarana, eikä heillä ole edes valtuuksia kysyä käyttötarkoitusta.

6 §. Seurantatiedot

Tuottajien on miltei mahdotonta arvioida markkinoille vuonna 2022 saatettujen kalastusvälineiden kokonaismäärä. Läheskään kaikissa tuotteissa ei ole yksikkönä kg vaan kpl. Lisäksi myydyissä on mukana jälleenmyynti tuotteita, ei tuottajavastuun alaisia tuotteita.

10§ 6) Luettelo niistä jäsenvaltioista, joihin tuottaja myy tuotteita etäkaupalla suoraan käyttäjille sekä valtuutetun edustajan nimi kyseisessä jäsenvaltiossa.

Vaikea ymmärtää tämän lauseen tarkoitusta, eikä selviä myöskään perustelumüistiosta. Etäkauppa on esimerkiksi nettikauppa tai muu suora tilaus ilman valtuutettua edustajaa ko. maassa. Ei voida vaatia jälleenmyyjä joka myyntimaahan. EU:ssa on vapaa tavaran liikkuminen ja jos tilaajan kriteerit täyttyvät on tilaaja tässä tapauksessa kohdemaan maahantuojaja, jolla on kierrätysvelvoitteet kohdemaan lainsäädännön mukaa. Myynti toiseen jäsenvaltioon tulee olla vapaasti tehtävissä myös pienillä toimijoilla. Maahantuojalle ei ole asetusehdotuksessa määritetty euromääräistä rajaa, selvittäisi oleellisesti tulkintaa.

Valtioneuvoston asetus eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille maksamista korvauksista

-

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun asetuksen muuttamisesta

-

Valtioneuvoston asetus juomapakkauksista annetun asetuksen muuttamisesta

-

Valtioneuvoston asetus keräyspaperin erilliskeräyksestä ja kierrätyksestä

-

Aaltonen Matti
Mua-tuote Oy